

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Bán János ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Klausmann Kornél ügyvéd által képviselt alperes ellen szállítmányozási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. április 27. napján kelt 6.G.40.510/2008/17. számú ítélete ellen az alperes részéről 18. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

A Fővárosi Ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint jogorvoslati perköltséget; továbbá 8 napon belül leletezés terhe mellett rójon le 9.100 (Kilencezer-egyszáz) forint jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2007. február 16-án szállítmányozási ajánlatot adott az alperesnek két konténer, a kínai ... és - ... érintésével - ... viszonylatában alvázon történő továbbítására. Az ajánlatban - többek között - rögzítette, hogy az az írásbeli visszaigazolásaig kötetlen, és a ... Általános Szállítmányozási Feltételeken alapul, mely szerint az áru megrongálódása vagy elveszése esetén a felelőssége korlátozott. Amennyiben jelen ajánlat alapján az áru fuvarozásra átadásra kerül, a megbízó elismeri, hogy a felelősséget korlátozó rendelkezéseket megismerte, és azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja.

Az alperes a fenti ajánlatot elfogadva megbízta a felperest az áru továbbításával, és kérte, hogy a jelzett határidő (indulás ...ból teherautón, március 5-én) betartása érdekében tegyenek meg mindent.

2007. március 6-án a felperes közölte az alperessel, hogy a hajó várható érkezése 2007. március 11-e, és a konténereket, amint felvehetők 12-én, négykezes kamionnal hozzák Magyarországra, tájékoztatta továbbá a késedelem eddigi, rajta kívül álló okairól.

A két konténer közúti fuvarozása a kiállított CMR fuvarokmányok szerint 2007. március 20-án kezdődött, az áru kiszolgáltatására 2007. március 22-én került sor.

A felperes 2007. március 21-én a rakomány közúti fuvarozásának körülményeiről, valamint a késedelem eddig felmerült, rajta kívül álló körülményeiről ismételtén tájékoztatta az alperest.

A felperes 2007. március 23-i esedékességgel 2.020.445 forint fuvardíjról állított ki számlát, melynek megfizetésére 2007. május 10-én kelt levelében felszólította az alperest.

Az alperes a számla kifizetésétől elzárkózott, 2007. május 15-én kelt levelében tájékoztatta a felperest, hogy a 2007. március 4-ére visszaigazolt szállítmány 2007. március 22-én érkezett meg, a késedelemből adódóan - a levélben levezetett számítás szerint - nettó 1.558.250 forint többletköltsége keletkezett, így a fuvardíjat ezen követelése összegét meghaladó részében tudja kiegyenlíteni.

A peres felek ezt követő levelezése nem vezetett eredményre; a felperes vitatta a késedelemért fennálló felelősségét, az alperes a díjfizetési kötelezettségét.

A felperes 2.079.600 forint követelésre 2008. április 2-án beérkezett kereseti kérelmet terjesztett elő; a per során leszállított keresetében 1.500.000 forint szállítmányozási díj és annak 2007. március 24-től a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére támasztott igényt. A keresetében arra hivatkozott, hogy a szerződésük - melynek részévé vált a ... Általános Szállítmányozási Feltételek - teljesítési határidőt nem tartalmaz, szállítmányozóként kellő gondossággal járt el, a késedelem rajta kívül álló okokra - az áru késedelmes feladói

felrakására, a feladó vámkezelési nehézségeire - vezethető vissza. Az áru továbbítását négykezes kamionnal a konténerek 2007. március 12-i felvehetősége esetére vállalta, utóbbi időpont ugyancsak megghiúsult, nem járt sikerrel a két sofőr későbbi időpontban történő leszervezése, ez azonban csak elenyésző mértékben növelhette a késedelmet. Álláspontja szerint az alperes a szállítványozási feladat teljesítése okán alaptalanul tartja vissza a szolgáltatása pénzbeli ellenértékét.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, vitatta, hogy a keresetben hivatkozott általános szerződési feltételek a szerződésük részévé vált volna, azok egyébként is csak az áru elveszése, megrongálódása esetére tartalmaznak korlátozást. Álláspontja szerint a felperes ajánlatát 2007. február 20-án eltérő tartalommal, konkrét teljesítési határidő megjelölésével igazolta vissza, a felperes ezen határidőt nem tartotta be, továbbá nem biztosította az általa vállalt négykezes közúti fuvarszekőzt, így a szerződésszegéssel okozott, alperesnél felmerült kárt megtéríteni tartozik. 1.587.772 forint kártérítés vonatkozásában beszámítási kifogást terjesztett elő, majd követelését akként módosította, hogy 1.651.200 forint kártérítésre támasztott igényt, melyből 996.000 forint a szerződéses partnere, a ... Kft. felé teljesített kötbérösszeg, 468.000 forint a robogók összeszerelése, melyre késedelem esetén közreműködők igénybevétele nélkül kerülhetett volna sor, és ugyanígy nem merült volna fel a 187.200 forint kiszállítási költség sem.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte, annak jogalapja és összecszerűsége bizonyítottsága hiányában.

Az elsőfokú bíróság 2009. április 27. napján kelt 6.G.40.510/2008/17. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.500.000 forint tőkét, annak 2007. március 24-től a kifizetés napjáig járó minden naptári félév teljes idején az érintett félév előtti utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékét, és 218.580 forint perköltséget, az alperes viszontkeresetét elutasította.

Ítélete indokolásában megállapította, hogy a peres felek között a Ptk. 514. § (1) bekezdése szerinti szállítványozási szerződés jött létre, annak - figyelemmel a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésébe foglalt jogszabályi feltételek teljesülésének a hiányára - nem vált a részévé a keresetben hivatkozott ... Általános Szállítványozási Feltételek, melynek 8.2.1. pontja kizárja a szállítványozó késedeleméből eredő veszteségért fennálló felelősségét.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 207. § (1) bekezdésében foglaltak alapján értelmezve a szállítványozási szerződésben foglaltakat, arra vont következtetést, hogy az alperes felperesi ajánlatot elfogadó nyilatkozata a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint sem tekinthető fix határidő kikötésnek, tartalma szerint arra mutat, hogy az alperes a szerződéskötést megelőző megbeszélés során tájékoztatást kapott az általa kívánt határidő betartásának nehézségeiről. Emellett az alperes nem bizonyította, hogy a felperes az elfogadó ajánlatát írásban visszaigazolta, így a felperesi általános ajánlat értelmében írásbeli visszaigazolás nélkül a felek között írott szerződés létrejötte nem állapítható meg. Ebből következően azt vizsgálta,

hogy a szerződés a felek között milyen tartalommal jött létre; az, hogy a felperes megkezdte az áru szállítását, tekinthető-e olyan ráutaló magatartásnak, amely az alperes által állított fix határidő elfogadását igazolná. Tekintve, hogy a megbízás nem fix határidőre szólt és az alperes sem bizonyított olyan körülményt, amely a fix határidő felperesi vállalását bizonyítaná, arra vont következtetést, hogy a felek között a szerződés a felperesi árajánlat szerinti áron, és fix ...i indulási időpont meghatározása nélkül jött létre. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szállítmányozási feladat teljesítése során a felperes a Ptk. 515. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségének eleget tett; sem az áru késedelmes elkészülte, a kínai vámkezelés elhúzódása, a hajókikötő zsúfoltsága nem a felperes érdekkörébe eső körülmény, ugyanakkor a felperes az őt terhelő tájékoztatási kötelezettségének folyamatosan eleget tett, így a gondosság hiánya a terhére nem állapítható meg. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a négykezes szállítóeszköz biztosítását március 11-i hajóérkezés esetére vállalta, ennek meghíúsulása ugyancsak nem róható fel neki, az alperes nem bizonyította, hogy ezt követően a felperes négykezes szállítási mód biztosítására vállalkozott volna. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság arra vont következtetést, hogy a felperes a szállítmányozási szerződésbe foglalt kötelezettségének eleget tett; szerződést nem segezt, így a szolgáltatása pénzbeli ellenértékét az alperes alappal nem tarthatja vissza.

Az elsőfokú bíróság a felperes bizonyított szerződésszegése hiányában a szerződésszegésre alapított alperesi viszontkeresettel érvényesített kárigényt elutasította, a jogalap bizonyítottsága hiányában a követelés összegének a vizsgálatát mellőzte.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak részbeni megváltoztatását, viszontkeresetének történő helytadást kért.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperes konkrét szállítási határidőt nem vállalt; a felek között nyilvánvaló volt, hogy a szállítmányozásra váró áru érkezési határideje 2007. március 5-e, ezen teljesítési időpontra eső alperesi határidő kitűzést a felperes a szállítmányozás megkezdésekor ráutaló magatartással elfogadta. Ellenkező esetben a határidő tekintetében az alperes felperes általi megtévesztése állna fenn, illetőleg fix határidő nélkül - tekintve, hogy az lényeges szerződési rendelkezés - az alperes a szerződést meg sem kötötte volna, így annak a Ptk. 239. § (1) bekezdése szerinti részleges érvénytelensége állna fenn.

A felperes ráutaló magatartással történő határidő vállalását az is alátámasztja, hogy saját magát képesnek tartotta ezen időpontban történő teljesítésre, ezt támasztja alá a 2007. március 6-i levele, melyből kitűnik, hogy a hajó igazolt elindulásától számított 23-24 nap alatt a szállítmány a rendeltetési helyére eljuttatható. A levélben 2007. február 10-ét jelölte meg a hajó indulási időpontjaként, így 2007. március 5-én a felperes szerint is az árunak meg kellett volna érkeznie ...ba. Ugyanezen levélben egyébként a felperes újabb határidőt is vállalt, közölve, hogy a szállító hajó 2007. március 11-én érkezik, ezen időponthoz képest a 2007. március 19-i érkezés is szerződésszegésnek minősül, így ennek alapján is megállapítható a kárfelelőssége. Ellenkező esetben a felperes rosszhiszeműen félretájékoztatta az alperest, vagy

ezen időpontban nem volt tudomása arról, hogy mikorra tehető az érkezés, ez azonban a szállítványozói gondosság hiányát támasztja alá.

Fenntartotta azon előadását, hogy a négykezes kamionokat - vállalva az ezzel járó többletköltséget - nem feltételhez vagy határidőhöz kötötteen rendelte meg; a felperes 2007. március 6-i leveléből kitűnik, hogy az alperes az alvázakat 2007. március 5. napjával rendelte meg, és azt a felperes visszaigazolta. Az ennek megfelelő teljesítés nem hozható összefüggésbe a hajó érkezésének időpontjával, a kötelezettség elmulasztása ugyancsak szerződésszegés a felperes részéről.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint helytállóan került sor a szállítványozási szerződés értelmezésére, annak megállapítására, hogy a felperes fix teljesítési határidőt nem vállalt. A 2007. március 6-i levél nem értelmezhető újabb határidő vállalásnak, csupán a hajó várható érkezésének időpontjára vonatkozó tájékoztatásnak. A felperes a négykezes kamionok biztosítását annak ismeretében vállalta, hogy a hajó 2007. március 11-én megérkezik, ezen feltétel nem teljesült.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során a viszontkereset elutasításának helytállóságát vizsgálta, nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének keresetnek helyt adó rendelkezését, tekintettel arra, hogy a határozat ebben a körben - fellebbezés hiányában - a Pp. 228. § (3) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a viszontkereseti kérelem elbírálásához szükséges mértékben a tényállást feltárta, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a peres felek között a Ptk. 514. § (1) bekezdése szerinti szállítványozási szerződés jött létre, melyben az alperes a felperest a perbeli áru ...-... viszonylatában, tengeren és közúton történő továbbításával bízta meg.

Az alperes a viszontkeresetét a felperes szerződésszegésére alapította, állítva, hogy a tengeri hajó érkezése és a közúti fuvarozás megkezdése tekintetében 2007. március 5-i határidőt vállalt, valamint azt, hogy az áru közúti továbbítását négykezes fuvarszöveggel végzi, ezen kötelezettségei elmulasztásával okozott késedelemmel összefüggésben felmerült kárát megtéríteni tartozik.

Helyesen vont következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperest szerződésszegése bizonyítottsága hiányában kárfelelősség nem terheli; a felperes vitatásával szemben az alperes nem igazolta a felperes Ptk. 515. § (1) bekezdésében foglaltakba ütköző magatartását, azt, hogy a teljesítésre konkrét határnapot kötöttek ki, illetve a négykezes fuvarszöveg feltétel nélküli kiállítását vállalta a felperes.

A rendelkezésre álló okirati bizonyítékok azt támasztják alá, hogy a tengeri szállítás időtartamát csak kalkulálták; ez következik az alperes 2007. február 20-i, az elsőfokú bíróság által helytállóan értékelt megrendeléséből, melyben „jelzett” és zárójelbe foglalt határidő betartását kérte, valamint a felperes 2007. március 6-i és 2007. március 21-i, alpereshez intézett leveléből.

Az előbbi, fellebbezésben is felhívott levél az alperes álláspontjával szemben csupán azt a tényt igazolja, hogy 23-24 napos tengeri úttal lehetett számolni, azt, hogy ennek feltétlen betartását vállalta a felperes, nem bizonyította.

A tengeri úton történő fuvarozás teljesítését gyakran előre nem látható, kedvezőtlen időjárási viszonyok, hajótér hiány, kikötési és vámolási nehézségek akadályozhatják, erre figyelemmel sem tekinthető a felperes a hajó várható, 2007. március 11-i érkezésére tett közlése újabb határidő vállalásának.

Ugyanezen levél a felperes azon előadását támasztja alá, hogy a négykezes fuvarszköz kiállítását a felperes 2007. március 11-i hajóérkezés esetére vállalta, a fenti határidő eredménytelen elteltével ezen kötelezettség alól szabadult, ezt követő, ugyanerre vonatkozó felperesi kötelezettségvállalást az alperes nem igazolt.

A fentiekkel összhangban a 2007. március 21-i levél azt tartalmazza: „...szállítási határidőt nem tudunk garantálni egy 3-4 hetes tengeri út folyamán, mely alatt bármilyen probléma felmerülhet, ill. tekintettel a hihetetlen árumennyiség Távol-keletről Európába való beáramlására, minden egyes hajótársaság és eu-i kikötő folyamatosan zsúfolt és a hajók fogadása sajnos nem a kiadott menetrendszerint történik.”

Az alperest a viszontkereseti kérelmében előadottak szerint kötbérterhes határidő kötötte, késedelem esetén többlet költségekkel számolhatott, erre figyelemmel az áru adott időpontban történő érkezéséhez fűződő érdekét a szerződéskötés során érvényesítenie kellett volna, arra törekedve, hogy az esetleges saját késedelme bekövetkezésének a kockázatát a lehető legkisebbre szorítsa, adott esetben azzal, hogy korábbi időpontban intézi az ajánlatkérést, illetve a felperes megbízását. Ennek megfelelő eljárás hiányában a bekövetkezett késedelem jogkövetkezményét neki kell viselnie, annak felperesre történő áthárításának nincs jogi alapja.

Az alperes a fellebbezésében a megállapodás részleges érvénytelenségére alappal nem hivatkozhat, figyelemmel arra, hogy a szállítmányozási szerződést tévedés vagy megtévesztés jogcímén megtámadó jognyilatkozatot nem tett, a viszontkeresetében a szerződés érvénytelenségére nem hivatkozott, arra igényt nem támasztott.

A fentiekben kifejtettekre figyelemmel csupán megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy a per nem vitás adatai szerint a késedelem a felperes érdekkörén kívüli okokra - a feladó késedelmes berakodása, vámolási, kikötési nehézségek - vezethető vissza, mely a felperesnek egyébként is alapul szolgált volna arra, hogy fix határidő vállalása esetén magát a késedelem alól a Ptk. 299. § (1) bekezdése szerint kimentse.

Mindezekre figyelemmel helyesen vont következtetést az elsőfokú bíróság a viszontkereseti kérelem bizonyítatlanságára, így nem tévedett, amikor annak elutasításáról határozott.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetve jogi következtetés levonására a fellebbezéssel érintett körben nem adtak alapot, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes jogorvoslati perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján, mérlegeléssel megállapított, általános forgalmi adót is tartalmazó 50.000 forint jogi képviselési munkadíjból áll.

A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy az alperes a fellebbezése előterjesztése során az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerinti illetékfizetési kötelezettségének hiányosan tett eleget, ezért lelevezés terhe mellett hívta fel további 9.100 forint jogorvoslati illeték lerovására.

Budapest, 2009. november 17.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s. k.,
bíró